

Stortinget og EØS-avtalen

Faktaark fra stortingsbiblioteket

November 2015

Tidslinje

1. desember 1989

Stortinget ga regjeringen mandat til å forhandle med EF om samarbeid og tilpassing til EFs indre marked.

16. oktober 1992

Stortinget godkjenner EØS-avtalen med 130 mot 35 stemmer.

19. november 1992

Stortinget vedtar med 104 mot 55 stemmer å søke om norsk medlemskap i EU.

1. januar 1994

EØS-avtalen trer i kraft.

1. februar 1994

Stortinget vedtar å opprette en parlamentarikerdelegasjon til EFTA og EØS.

8. desember 1994

Første ordinære møte i Europautvalget.

28. november 1994

«Nei» til norsk medlemskap i EU i en rådgivende folkeavstemning.

9. juni 1997

Stortinget godkjenner Schengen-avtalen med 75 mot 20 stemmer (videreutvikling vedtatt 26. april 1999).

17. desember 1998

Stortinget godkjenner Veterinæravtalen med 84 mot 21 stemmer.

13. februar 2007

Stortinget vedtar tiltak for å styrke Stortingets arbeid med EØS-saker.

8. juni 2010

Stortinget behandler stortingsmeldingen om norsk flyktning- og migrasjonspolitik i et europeisk perspektiv.

9. april 2013

Stortinget behandler stortingsmeldingen om EØS-avtalen. Den bygger på Europautredningen.

Fotograf: Fredrik Sejersted

Hvor omfattende er EØS-avtalen?

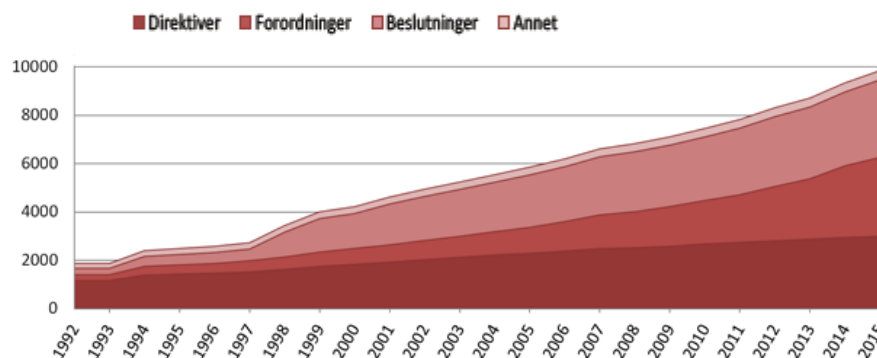
Da Stortinget godkjente EØS-avtalen i 1992 inneholdt den 1875 rettsakter (direktiver, forordninger, beslutninger og anbefalinger). Nye 530 rettsakter kom til i 1994. Senere har mellom 200 og 400 rettsakter blitt innlemmet årlig. Totalt har det fram til nå blitt innlemmet ca. 11.000 rettsakter, hvorav omtrent halvparten er gjeldende. Mellom 70 og 80 prosent av disse er utfyllende regler til overordnede rettsakter.

EØS-avtalen omfatter 28 prosent av alle direktiver og forordninger som er vedtatt i EU. Da har man sett bort fra midlertidige og kortvarige rettsakter, blant annet innenfor landbruks-, fiskeri- og handelspolitikk.

Ulike uttalelser om hvor omfattende EØS-avtalen er:

- Norge har overtatt 3/4 av EUs regelverk sammenlignet med de aller mest integrerte EU-landene (Europautredningen).
- EØS-avtalen omfatter under 10 prosent av EU-loven (Nei til EU).
- 73 prosent av vedtak gjort i kommunenes folkevalgte organer, har EØS-relevans (NIBR).
- 30 prosent av gjeldende norske lover gjennomfører helt eller delvis EU/EØS-regler (Europautredningen).
- Antall rettsakter som er tatt inn i EØS-avtalen tilsvarer 5 rettsakter per møtedag i Stortinget (Statsråd Vidar Helgesen).

Utvikling i antall EØS-rettsakter 1992 til noveber 2015 (unntatt rettsaker vedtatt med forenklet prosedyre)

Kilde: EFTA-sekretariatet

Styrking av Stortingets arbeid med EØS-saker

En enstemmig utenrikskomite foreslo i [Innst. S. nr. 115 \(2006-2007\)](#) en rekke tiltak for å styrke Stortingets arbeid med EØS-avtalen. Det har blant annet ført til at:

- Det er innført halvårlige europapolitiske redegjørelser i Stortinget.
- Fagkomiteene deltar i større grad i Europautvalgets møter.
- Deltakelsen i det [interparlamentariske samarbeidet](#) i EU/EØS har økt.
- Stortingets administrasjon utarbeider bakgrunnsinformasjon til møter i Europautvalget og de europapolitiske redegjørelsene.
- Stortingsbiblioteket utgir det ukentlige nyhetsbrevet [EU/EØS-nytt](#).
- Stortinget har etablert et [kontor i Brussel](#), og har fått kontor plass i Europaparlamentet.
- Stortinget mottar [antatt EØS-relevante rettsakter](#) fra Europakommisjonen via EFTA-sekretariatet.
- Stortinget arrangerer årlige studieopphold for representanter i Brussel.

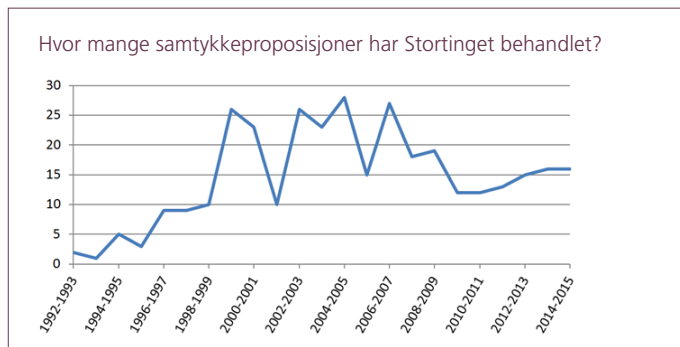
Kilder:

[Europautredningen](#), NOU 2012:2
[EFTA Bulletin](#), sep. 2012
[Meld. St. 5 \(2012-2013\)](#)

Antall saker i Stortinget

Når EØS-komiteen vedtar at et direktiv eller en forordning skal innlemmes i EØS-avtalen, tas det forbehold om Stortingets samtykke dersom det kreves lovendring, har budsjettmisseige konsekvenser eller er av særlig viktighet. Siden 1992 har Stortinget behandlet ca. 340 såkalte «samtykkeproposisjoner». I Europautredningen antas det at Stortinget behandler godt [under ti prosent](#) av det totale antall rettsakter som innlemmes i EØS-avtalen.

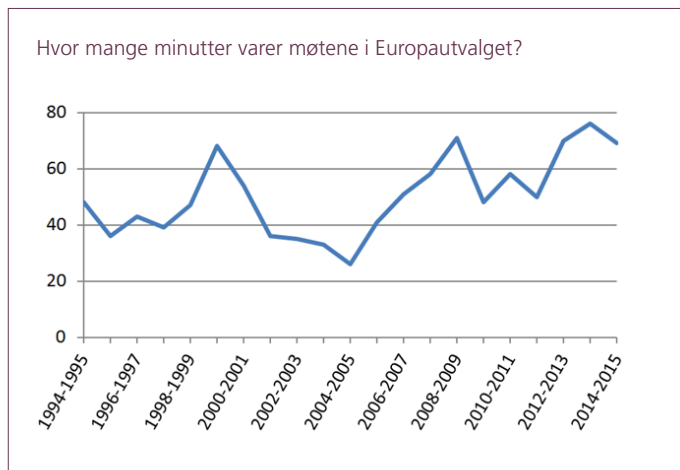

Møter i Europautvalget

[Europautvalget](#) er Stortingets organ for konsultasjoner med regjeringen om aktuelle EU/EØS-spørsmål. Det består av representantene i utenriks- og forsvarskomiteen og de som er medlem i Stortingets EFTA/EØS-delegasjon. Møtene skjer gjerne i forkant av møtene i EØS-komiteen, hvor formålet er at Stortinget skal konsulteres om rettsakter som skal tas inn i EØS-avtalen.

Andre fagkomiteer blir kalt inn dersom aktuelle saker angår deres arbeidsområde. Fra regjeringens side deltar europaministeren, eventuelt andre statsråder ved behov. Siden 2005/2006 har det vært en fagminister til stede i to av tre møter.

Siden 1994 har det vært ca. 160 møter i Europautvalget. Gjennomsnittlig varighet på møtene er 50 minutter.

Stortingets kontroll av europapolitikken

Regjeringen har siden 1994 lagt fram fire meldinger til Stortinget om forholdet til EU og EØS-avtalen:

[St.meld. nr 12 \(2000-2001\)](#) *Om Norge og Europa ved inngangen til et nytt århundre*

[St.meld. nr. 27 \(2001-2002\)](#) *Om EØS-samarbeidet 1994-2001*

[St.meld. nr. 23 \(2005-2006\)](#) *Om gjennomføringen av europapolitikken*

[Meld. St. 5 \(2012-2013\)](#) *EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU*

I tillegg til møtene i Europautvalget og debatten om regjeringens europapolitiske redegjørelser, føres det en viss løpende kontroll gjennom interpellasjoner, spørretimen og skriftlige spørsmål. Europautredningen omtaler imidlertid Stortingets kontroll med regjeringens europapolitikk som «meget beskjeden».